

Anna Kontula vas

Kirjallinen kysymys Postin jakeluongelmien vaikutuksesta työttömyysturvaan

Eduskunnan puhemiehelle

Postin lakko tulee aiheuttamaan postin kautta lähetettävien työtarjousten, työnhakuun sidottujen tapaamiskutsujen sekä muiden TE-toimiston lähettämien työnhakijaa velvoittavien tiedoksiantojen myöhästymisiä. Postin poikkeustilanteiden johtaja on arvioinut, että nyt postitettava kirje voi olla perillä vasta ensi vuonna.

Kun tieto ei tule perille, ei työnhakija voi täyttää lainmukaisia velvoitteitaan ja syyllistyy nyky sääntöjen mukaan työvoimapolitiittisesti moitittavaan menettelyyn. Tämä tarkoittaa työtarjouksen kohdalla korvauksetonta 60 päivän määräaikaa. Useamman rikkeen jälkeen TE-toimisto asettaa työssäolovelvoitteen, jolloin työttömyyskorvausta ei makseta ennen velvoitteen täyttymistä. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi silloin, kun työtarjouksia lähetetään yhdelle henkilölle kerralla useampi. Mikäli työnhakija jättää saapumatta tapaamiseen tai tilaisuuteen, johon hänen työnhakunsa voimassaolo on sidottu, katkeaa oikeus työttömyysetuuteen seuraavasta päivästä lukien ja palautuu vasta, kun työnhakija huomaa tapahtuneen ja ilmoittautuu uudelleen työnhakijaksi. Seuraukset ulottuvat myös viimesijaiseen toimeentulotukeen, jonka perusosaa voidaan työvoimapolitiittisesti moitittavan menettelyn vuoksi leikata jopa 40 %. Kyse on siis suhteellisesti erittäin kovasta sanktiosta, jonka ankaruutta lisää sen kohdistuminen jo valmiiksi köyhyysrajan alapuolella eläviin ihmisiin.

Kyseessä ei ole ainutkertainen ongelma, vaan työttömyyslainsäädännön olettaa postinjakelun häiriöttömyydestä ja erehtymättömyydestä on arvosteltu vuosikymmeniä. Ongelmat ovat kuitenkin pahentuneet viime vuosina, kun postinkulusta on tullut epävarmempaa ja epäsäännöllisempää. Postinkannon katkeaminen tulee kasvattamaan entisestään oikeusvajeesta kärsivien joukkoa. Asetelma on työnhakijalle kohtuuton ja nakertaa järjestelmän yleistä uskottavuutta, kun työnhakija ei voi mitenkään todistaa velvoittavan kirjeen hukkumista tai myöhästymistä.

TE-toimiston lähettämät tiedottavat ja velvoittavat kirjeet on mahdollista lukea myös TE-palveluiden verkkopalvelussa. Verkkopalvelua ei voi kuitenkaan käyttää ilman verkkoyhteyttä, verkkopankkitunnuksia ja tietokonetta. Tyypillisesti verkkopalveluiden ulottumattomissa ovat syrjäseutujen vähän koulutetut pitkäaikaistyöttömät ja iäkkäät työnhakijat, joiden tulot ovat valmiiksi matalammat ja kynnyksensä työllistyä korkeampi kuin työttömillä keskimäärin. Siten postin toimintavarmuuteen kytkeytyvästä oikeusvarmuuden puutteesta kärsivät todennäköisimmin ryhmät, joiden resurssit tehdä valintoja ja ajaa oikeuksiaan ovat muutenkin heikot.

Kirjallinen kysymys KK 310/2019 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten ministeriö suunnittelee estävänsä perusteettomien sanktioiden lisääntymisen postin-jakelun pysähtyessä ja

onko ministeriöllä suunnitelmia työnhakijoiden oikeusturvan vahvistamiseksi laajemmin?

Helsingissä 8.11.2019

Anna Kontula vas